

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต
การเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายศุภชัย ศรีจันทร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ไร่ไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบุลย์ สุทธสุภา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิง ถิ่น ถิ่นปาง	กรรมการ
นาย พงษ์พันธ์ นันทขว้าง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ
ปรับโครงสร้างและระบบการผลิต ของเกษตรกรในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยเกษตรกรที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน
229 ราย โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Simple Random Sampling) จากทะเบียน
ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้จำนวน 115 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม
วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และใช้สถิติ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีสถานภาพที่สมรสแล้ว เป็นชายมีอายุเฉลี่ย
ประมาณ 51 ปี จบการศึกษาระดับ ป.4-ป.6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนประมาณ 4 คน เป็นสมาชิก
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) พื้นที่ที่นำเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 6 ไร่
มีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่เกิน 50,000 บาทต่อปี มีรายได้นอกภาคเกษตรกรรม
ไม่เกิน 25,000 บาท/ปี เงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้มาจากการกู้ธนาคารเพื่อการ
เกษตรและสหกรณ์ เกษตรกรได้รับข่าวสารของโครงการสม่ำเสมอจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
เป็นหลัก มีความเข้าใจโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรเป็นอย่างดี

ก่อนเข้าร่วมโครงการเกษตรกรประสบปัญหาจากการประกอบอาชีพค่อนข้างมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านเงินทุน และปัญหาด้านความรู้และวิชาการ ได้แก่ เรื่องโรคแมลงศัตรูพืชระบาด แรงงานไม่เพียงพอ ราคาข้าวไม่แน่นอน แหล่งเงินทุน รวมถึงความรู้ทางด้านวิชาการ เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้มาชี้แจงและแนะนำโครงการใหม่ คือการปลูกทดแทน เกษตรกรจึงตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพราะเห็นว่าสามารถแก้ไขปัญหาด้านการผลิต การตลาด แหล่งเงินทุน รวมถึงปัญหาด้านความรู้และวิชาการได้ เกษตรกรสนใจที่จะปลูกกล้วยเป็นพืชหลัก เนื่องจากกล้วยเป็นพืชท้องถิ่น มีแหล่งทุนสนับสนุนชัดเจน ตลอดจนโครงการนี้ได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากหน่วยงานราชการ หลังจากเข้าร่วมโครงการมาแล้วประมาณ 3-5 ปี เกษตรกรส่วนหนึ่งมีรายได้จากการขายผลผลิตและมีความพอใจกับการเข้าร่วมโครงการ แต่ยังคงประสบปัญหาอยู่บ้าง คือ ปัญหาเรื่องพื้นที่และน้ำไม่เพียงพอ การประกันราคาผลผลิต การแปรรูปผลผลิต การขนส่งกิ่งพันธุ์ลำข้าวและบอบช้ำมาก ความล่าช้าในการสนับสนุนของสถาบันการเงิน

โดยสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ได้แก่ ปัญหาเรื่องผลผลิตข้าว โดยเฉพาะสภาพพื้นที่นาไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต ที่ดินไม่อุดมสมบูรณ์ น้ำไม่เพียงพอ สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลให้เกษตรกรได้ผลผลิตข้าวต่ำ ความชัดเจนของโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ซึ่งชี้แจงโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และความมั่นใจว่าโครงการและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถให้ความช่วยเหลือและเป็นທີ່ปรึกษาให้ได้แน่นอน

Independent Study Title	Farmers' Decision Making in Participating Agricultural Restructuring and Production System Adjustment Project in Saraphi District, Chiang Mai Province		
Author	Mr. Supachai Srichandorn		
M.S. (Agriculture)	Agricultural Extension		
Examining Committee	Lect. Rampaipan	Apichatpongchai	Chairman
	Assoc.Prof. Paiboon	Suthasupa	Member
	Asst.Prof. Dusdee	Nalampang	Member
	Mr. Pongpan	Nunthakwang	Member

ABSTRACT

The purpose of this study was to study the factors affecting on the farmer's decision making in participating Agricultural Restructuring and Production System Adjustment Project in Saraphi District, Chiang Mai Province.

The population were 229 farmers who decided to participate in the project by systematic simple random sampling from the registration of 115 farmers who participated in the project. The procedure consisted of collecting the data from the questionnaire and it was statistically analyzed by percentage, means, maximum, minimum and standard deviation.

The result revealed that farmers were married. Most of them were male and their average age was 51 years old. They finished Prathom 4 - Prathom 6. There were about 4 people in their families. They were members of Bank of Agriculture and Agricultural Co-operatives (BAAC). The average area participated in the project was 6 rai. Their income was not more than 50,000 baht/year from agriculture and not more than 25,000 baht/year from others. Their capital was a loan from BAAC. They received message of the project regularly from the agricultural

extension officers. They understood the Agricultural Restructuring and Production System Adjustment Project well.

Before participating in the project, the farmers mostly faced with the problems. They were the production, the market, the capital, the technical knowledge, such as, the pest, inadequate labour, unstable cost of rice, the capital resource. When the extension officers explained and recommended a new project, the farmers decided to participate in this project because they thought that it could solve the problem of production, the market, the capital resource including the academic knowledge. Farmers were interested in growing longan because longan was the local fruit. It was clear that the capital resource was available as well as the support in technical knowledge from the government officers. After participating in the project for 3-5 years, some farmers earned their income from selling the products and were satisfied with the project but they still faced some problems; that is, the inadequate areas and water, the product price guarantee, the product processing, the delay of the cutting transportation as well as the financial support.

In conclusion factors affecting the farmers' decision making in participating ARPSAP was that they had the problems with rice, especially that the fields were not unfavorable for the production and were not fertile. In addition, there was inadequate water. These things had an effect on the low quantity of rice. The clarification of the Agricultural Restructuring and Production System Adjustment Project suggested by agricultural extension officers was satisfied farmers. Finally, they were confident that the project and the agricultural extension officers could provide them some help and could be their advisors.